

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Effects of Cooperative Learning Activities on Social Study Religion and Culture Learning Area Prathomsuksa Five Students

เบญญาพร ใจเสน¹, เชาวง ซ้อนบุญ², สิริวรรณ จรัสรวีวัฒน์³, ปานเพชร ร่มไทร⁴
Benyaporn Jaisen¹, Chaweng Sonboon², Sirawan Jaradrawiwat³, Panpetch Romsye⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 3) เปรียบเทียบความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดาราสุมทร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือ และ 4) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) พฤติกรรมความร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแห่งความร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแห่งความร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแห่งความร่วมมือ, พฤติกรรมความร่วมมือ, การคิดวิเคราะห์

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹ M.Ed. Student, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Burapha University

^{2,3,4} อาจารย์ ดร., ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, อาจารย์ที่ปรึกษา

^{2,3,4} Lecturer, Department of Learning Management, Faculty of Education, Burapha University, Advisor

Corresponding Author E-mail: Benyajaisen@hotmail.com

Abstract

The purposes of this study were; 1) to compare the achievements before and after the cooperative learning activities focused on social studies religion and cultural learning in Prathomsuksa five, 2) to compare cooperative behaviour before and after the cooperative learning activities focused on social studies religion and cultural learning in Prathomsuksa five, and 3) to compare analytical thinking before and after the cooperative learning activities focused on social studies religion and cultural learning in Prathomsuksa five. The sample group used in this study was a group of 54 Prathomsuksa five students at Darasamutr Srisacha Chonburi School in the second semester, 2019 by using cluster random Sampling. The tools used in this study were; 1) the lesson plans of cooperative learning activities, 2) a learning achievement test, 3) an observation form of cooperative behaviour, and 4) an analytical thinking test. The statistics used were mean, standard deviation and *t*-test. The results of the study were as follows; 1) The achievement of Prathomsuksa five students after studying with the cooperative learning activities was higher than before studying at a statistical significance level of .05, 2) Cooperative behaviour of Prathomsuksa five students after studying with the cooperative learning activities was higher than before studying at a statistical significance level of .05, and 3) Analytical thinking ability of Prathomsuksa 5 students after doing the cooperative learning activities was higher than before studying at a statistical significance level of .05.

Keywords: Cooperative Learning, Activates Behavior, Analytical thinking

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาของเศรษฐกิจและเทคโนโลยีมักเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างประเทศ แต่ในประเทศต่างๆ ก็ยังมีปัญหาสังคมสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข นั่นก็คือปัญหาความขัดแย้งกันในสังคม ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่พบเห็นได้ในหลายๆประเทศ ประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคม โดยปัญหานี้มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเกิดปัญหาในสังคมต่างๆ ตามมามากมาย จึงกล่าวได้ว่าการไม่ร่วมมือกันในหมู่คณะจึงเป็นปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งของประเทศไทยเป็นอย่างมากบรรคักดี อูรรณโณ (2553, น.25) ความร่วมมือมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมือง

ไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดความสามารถในการคิด ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การเรียนหรือการกระทำใดๆในชีวิตประจำวันก็ตาม ต่างก็ต้องใช้การคิดทั้งสิ้น บุคคลที่มีกระบวนการคิดดี มักได้เปรียบในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและประสบผลสำเร็จทั้งในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน การคิดวิเคราะห์จึงเป็นสมรรถภาพทางสมองที่มีความสำคัญและมีคุณค่าต่อชีวิตเป็นอย่างมากยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น.4)

จากปัญหาในสังคมที่พบในปัจจุบันคือความแตกแยก ความไม่ร่วมมือกันของกลุ่มคนแต่ละกลุ่ม ซึ่งปัญหานี้อาจส่งผลไปยังกลุ่มเยาวชนของชาติได้ การเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิด ความสามัคคีกันในหมู่คณะ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ก็เป็นการเรียนการสอน อีกกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามัคคีกัน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่อาศัยหลักพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จ มีการทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาทักษะ ทางสังคม และการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553, น.185)

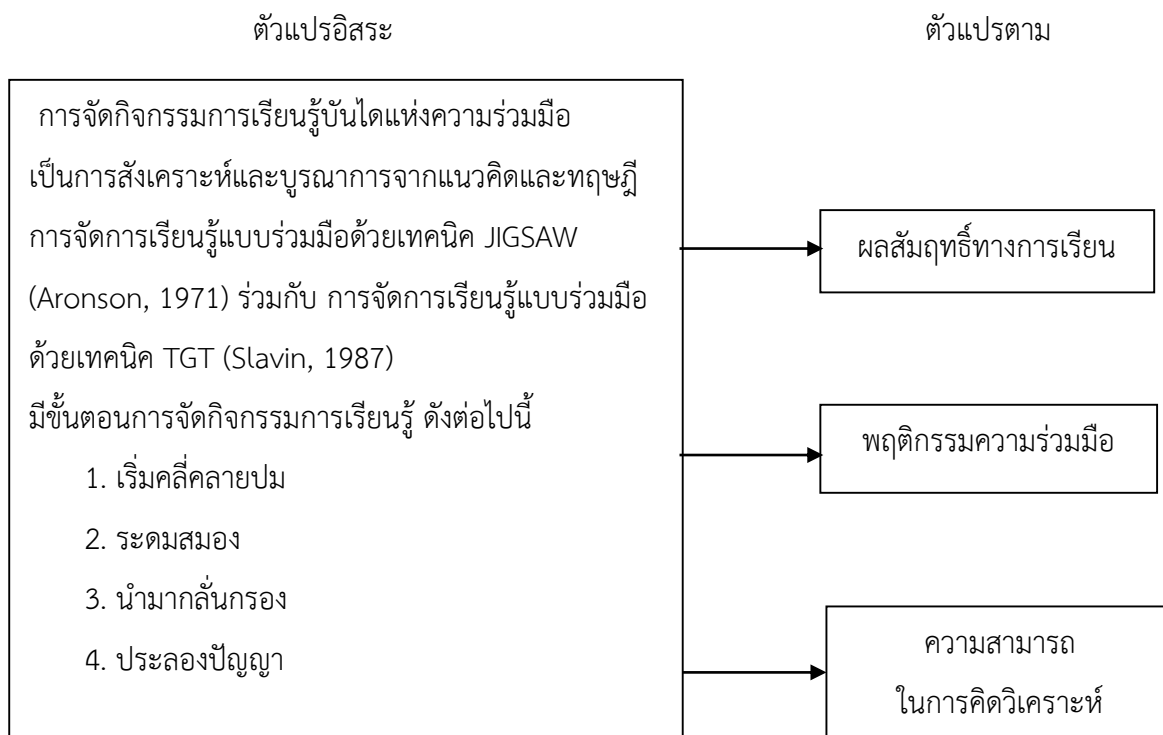
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายวิธี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ สังเคราะห์และบูรณาการขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ร่วมกับ การจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค JIGSAW เป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บันไดแห่งความร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ได้คิดค้นโดย Slavin เมื่อปี ค.ศ 1987 เป็นรูปแบบการ เรียนการสอนแบบแข่งขันกันซึ่งจะทำการแข่งขันหลังจากที่ครูได้ทำการสอนจบบทเรียนแล้ว การเรียนการสอน โดยใช้เทคนิค TGT นี้เหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่ต้องการให้กลุ่มผู้เรียนได้ศึกษาประเด็น หรือปัญหาที่มี คำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ซึ่งเป็นคำตอบที่ชัดเจน สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550, น.85) การจัด การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค JIGSAW พัฒนาขึ้นโดย Aronson ตั้งแต่ปี ค.ศ 1971 (Aronson et al., 2014) เป็นเทคนิคการเรียนแบบต่อภาพ โดยที่ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องไปศึกษาค้นคว้าในเนื้อหาที่ได้รับ มอบหมายแล้วนำกลับมาสอนให้แก่สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้ภาพรวมทั้งหมด วรรมทิพา รอดแรงคำ (2540, น.103) และนอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค JIGSAW เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริม ความร่วมมือและการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม เทคนิคนี้ใช้กันมากในรายวิชาที่ผู้เรียนต้องเรียน เนื้อหาวิชาจากตำราเรียน เช่น สังคมศึกษา และภาษาไทย เป็นต้น วัฒนาพร ระวังบุกข์ (2541, น.40) ทั้งนี้ผล จากการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT และ เทคนิค JIGSAW พบว่าการจัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิคดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน และยังช่วย พัฒนาความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ได้อีกด้วย ปิยะฉัตร ขาวแก้ว(2542 น.66 - 74)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีพฤติกรรมความร่วมมือและมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์และบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2 เทคนิค ได้แก่ เทคนิค JIGSAW และ เทคนิค TGT และเนื่องจากการเรียนรู้ทั้งสองเทคนิคนี้ ผู้เรียนจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครู และผู้เรียนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เปรียบการเรียนในแต่ละชั้นเสมือนชั้นบันไดที่ต้องมีการทำงานด้วยกันเป็นขั้นตอนตั้งแต่ชั้นแรกจนถึงชั้นสุดท้าย ซึ่งผู้เรียนทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันจนสามารถก้าวผ่านบันไดแต่ละขั้นไปได้ ผู้วิจัยจึงขอเรียก รูปแบบการเรียนรู้นี้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บันไดแห่งความร่วมมือ จะประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เริ่มคลี่คลายปม เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน จากนั้นให้ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเนื้อหาต่างๆ ขั้นตอนที่ 2 ระดมสมอง เป็นขั้นตอนการจัดกลุ่ม และให้ผู้เรียนแยกย้ายกันไปศึกษาหาความรู้ในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ขั้นตอนที่ 3 นำมาถกเถียง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอธิบายความรู้ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟังจนครบทุกคนและร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเนื้อหาที่บางคนยังไม่เข้าใจ และขั้นตอนที่ 4 ประลองปัญญา ครูผู้สอนจะทำการทดสอบความรู้ด้วยวิธีการแข่งขัน และร่วมกันสรุปผลจากการเรียนรู้ จากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม และนอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดความร่วมมือกันแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนเกิดการความสนุกสนาน และเกิดความสนใจในการเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รู้จักแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ได้ซึ่งทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สูงมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บันไดแห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือ ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บันไดแห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บันไดแห่งร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 : กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษางานวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดาราสมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 440 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษางานวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดาราสมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 54 คนซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์กับสิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 แผนรวม 12 ชั่วโมง โดยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยผลการประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 – 4.57

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33 – 0.74 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.44 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 10 ข้อ โดยแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.71

2.4 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นแบบปรนัย จำนวน 15 ข้อ โดยแบบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.44 – 0.74 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.41 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.71

3. การรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ลงมือปฏิบัติการทดลองสอนด้วยและเก็บรวบรวมข้อมูลตนเอง ดังมีรายละเอียดตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

3.2 นำเครื่องมือที่ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ขอพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนดาราสมุทร

3.4 ชี้แจงจุดประสงค์ในการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้ากับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งบอกวิธีในการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบ

3.5 ทดสอบก่อนเรียน (pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือ

3.6 ดำเนินการสอนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ภูมิศาสตร์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นเวลา 12 ชั่วโมงโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตัวเอง

3.7 เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเวลา 12 ชั่วโมงแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (post-test) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 15 ข้อ และแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งเป็นเครื่องมือชุดเดิมที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน

3.8 นำผลคะแนนที่ได้จากการให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ มีดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้แห่งความร่วมมือ โดยใช้การทดสอบค่าที่แบบ t-test for Dependent Samples

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้แห่งความร่วมมือ โดยใช้การทดสอบค่าที่แบบ t-test for Dependent Samples

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้แห่งความร่วมมือ โดยใช้การทดสอบค่าที่แบบ t-test for Dependent Samples

4.4 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่าที่แบบ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้แห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้แห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้แห่งความร่วมมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผล แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้แห่งความร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	\bar{X}	SD	t	p
ก่อนเรียน	8	20	15.11	3.97	29.15*	0.00
หลังเรียน	15	28	23.54	3.24		

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้แห่งความร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ แห่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือที่สร้างขึ้นไปสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือหลังได้รับการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแห่งความร่วมมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์
ผล แสดงดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ผลคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแห่งความร่วมมือ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

พฤติกรรมความร่วมมือ	การทดสอบ	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	\bar{X}	SD
1. นักเรียนแบ่งหน้าที่ในการทำงาน	ก่อนเรียน	2	3	2.69	0.47
	หลังเรียน	2	3	2.96	0.19
2. นักเรียนร่วมกันวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	ก่อนเรียน	1	3	2.22	0.46
	หลังเรียน	2	3	2.50	0.50
3. นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจ	ก่อนเรียน	1	3	2.56	0.63
	หลังเรียน	2	3	2.91	0.29
4. นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดี	ก่อนเรียน	1	3	2.57	0.63
	หลังเรียน	2	3	2.91	0.29
5. นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พูดจาสุภาพไพเราะ	ก่อนเรียน	1	3	2.43	0.74
	หลังเรียน	2	3	2.74	0.44
6. นักเรียนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	ก่อนเรียน	1	3	2.28	0.53
	หลังเรียน	2	3	2.98	0.14
7. นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนภายในกลุ่ม	ก่อนเรียน	1	3	2.09	0.65
	หลังเรียน	2	3	2.69	0.47
8. นักเรียนมีน้ำใจ เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน	ก่อนเรียน	1	3	2.35	0.65
	หลังเรียน	2	3	2.70	0.46
9. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้	ก่อนเรียน	1	3	2.46	0.58
	หลังเรียน	2	3	2.78	0.42
10. นักเรียนร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายจนประสบผลสำเร็จ	ก่อนเรียน	1	3	2.59	0.53
	หลังเรียน	2	3	2.87	0.34
รวม	ก่อนเรียน	11	30	24.24	5.87
	หลังเรียน	20	30	28.04	3.54

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนโต๊ะแห่งความร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

พฤติกรรมความร่วมมือ	<i>n</i>	<i>df</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนเรียน	54	53	24.24	1.71	17.50*	0.00
หลังเรียน			28.04	0.75		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า พฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนโต๊ะแห่งความร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนโต๊ะแห่งร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น ไปทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผล แสดงดังตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ตารางที่ 4 ผลคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนโต๊ะแห่งความร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ทฤษฎีทางการคิดวิเคราะห์	การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	\bar{X}	<i>SD</i>
1. ด้านการจับคู่	ก่อนเรียน	0	3	1.19	0.78
	หลังเรียน	1	3	2.31	0.64
2. ด้านการจัดหมวดหมู่	ก่อนเรียน	0	3	1.48	0.72
	หลังเรียน	2	3	2.50	0.50
3. ด้านวิเคราะห์ข้อผิดพลาด	ก่อนเรียน	0	3	1.48	0.72
	หลังเรียน	2	3	2.39	0.49
4. ด้านสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป	ก่อนเรียน	0	3	1.56	0.72
	หลังเรียน	2	3	2.74	0.44
5. ด้านสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ	ก่อนเรียน	0	3	1.06	0.92
	หลังเรียน	1	3	2.30	0.96
รวม	ก่อนเรียน	0	15	6.77	3.86
	หลังเรียน	8	15	12.24	3.03

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

พฤติกรรมความร่วมมือ	<i>n</i>	<i>df</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนเรียน	54	53	6.96	2.21	28.22*	0.00
หลังเรียน			11.87	1.55		

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพศาล หวังพานิช (2551, น.89) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความสามารถหรือคุณลักษณะของนักเรียนอันเกิดจากการเรียนการสอน โดยการสอนที่ดีและน่าสนใจนั้นก็อาจจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกทิพย์ พลเสน (2551, น.50) ได้ศึกษาวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนแบบการแข่งขันระหว่างกลุ่มจะส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น เพราะการทำกิจกรรมแบบนี้จะให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น เพราะการทำกิจกรรมแบบนี้ทำให้เด็กที่เก่งสามารถที่จะเข้าใจคำสอนของครู และไปอธิบายให้นักเรียนที่ไม่เข้าใจฟัง ทำให้นักเรียนสามารถที่จะเข้าใจเนื้อหาได้ดี จนสามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นได้ และ ณรงค์ สังข์มุรินทร์ (2549, น.53) การจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ ที่ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มากกว่าก่อนเรียน

2. พฤติกรรมความร่วมมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจาก

ร่วมมือ พบว่า นักเรียนแบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกันวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจ สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พูดจาสุภาพไพเราะ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนภายในกลุ่มมีน้ำใจ เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้และร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จและเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนพฤติกรรมความร่วมมือหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนทั้งสิ้น ทั้งนี้ผู้เรียนจึงต้องอาศัยความร่วมมือในการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนโต๊ะแห่งความร่วมมือนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม นักเรียนเกิดความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันและนอกจากช่วยให้นักเรียนเกิดความร่วมมือกันแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนเกิดการความสนุกสนาน และเกิดความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องแนวคิดของ (Slavin, 1995, pp.71 – 80) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือนั้น ผู้เรียนต้องช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย โดยผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะช่วยให้งานที่ทำสำเร็จดังเป้าหมายที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรรา เล่าเรียนดี (2548, น.75) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มุ่งเน้นการทำงานร่วมกันปฏิบัติงานแบบช่วยเหลือกัน และพัฒนาทักษะทางสังคม

3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนโต๊ะแห่งความร่วมมือ จากการทำแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การจับคู่ ด้านที่ 2 การจัดหมวดหมู่ด้านที่ 3 วิเคราะห์ข้อผิดพลาดด้านที่ 4 สรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปและด้านที่ 5 สรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งรายด้านและโดยรวมทั้ง 5 ด้าน ซึ่งตรงกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้บนโต๊ะแห่งความร่วมมือ ที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ควบคู่ไปกับการทำงานของกลุ่มแบบร่วมมือที่มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การจับคู่ การจัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป การสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ การเรียนการสอนจะเน้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประพันธ์ ศิริสุเสารัจ (2551, น.84) กล่าวว่า องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ จะช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา ด้วยความสมเหตุสมผล การวิเคราะห์จะต้องอาศัยพฤติกรรมทั้ง 5 ด้าน คือ การจับคู่ การจัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การสรุปเป็น

หลักเกณฑ์ทั่วไป และการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ นอกจากผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์แล้ว ผู้เรียนยังมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 นักเรียนไม่คุ้นเคยกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบันไดแห่งความร่วมมือ ดังนั้นครูจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักการและขั้นตอนการสอนเป็นอย่างดี เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

1.2 ครูผู้สอนจะเป็นผู้ควบคุมดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน เมื่อนักเรียนปฏิบัติเองไม่ได้ ครูผู้สอนต้องเข้าไปช่วยเหลือ และชี้แนะแนวทางในการคิด แก้ปัญหา ให้กับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ครูผู้สอนสามารถนำแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันไดแห่งความร่วมมือไปบูรณาการเข้ากับหลักสูตรรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระอื่น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

2.2 ครูผู้สอนสามารถนำขั้นตอนและกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันไดแห่งความร่วมมือไปบูรณาการใช้กับหลักสูตรรายวิชาอื่นๆ ได้

2.3 ครูผู้สอนสามารถนำแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันไดแห่งความร่วมมือไปบูรณาการต่อยอดเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่นๆ โดยใช้ TGT กบ Think – pair – share หรือ เทคนิคอื่นๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

กนกทิพย์ พลเสน. (2551). ผลของการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนสามโก้. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- จรงค์ ตังละมัย. (2545). ผลการฝึกความคิดเห็นอเนกนัยในเนื้อหาต่างกันที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนาธิป พรกุล. (2543). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ สังข์มรินทร์. (2549). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : บริษัท วี. พี. จำกัด. (1991) จำกัด.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2553). วิฤตเศรษฐกิจและวิฤตทางการเมืองในประเทศไทยในอดีตและปัจจุบัน. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรีนดิง.
- ปิยะฉัตร ขาวแก้ว. (2542). ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ที่มีทักษะการทำงานร่วมกันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา ส 306 ประเทศของเรา 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ. วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพศาล หวังพานิช. (2551). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองการพิมพ์.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ. (2540). การสอนวิทยาศาสตร์ที่เน้นทักษะกระบวนการ. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2548). เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครุมืออาชีพ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). การจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2550). สูดยอควิธีสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ยุคใหม่. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2545). วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบความคิด. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Aronson, E., Breil, J., & Social Psychology Network. (2014). *The Jigsaw Classroom*. Retrieved from <https://www.jigsaw.org>

Slavin, Robert E. (1987). Cooperative Learning and Cooperative School, *Educational Leadership*. 45, 7-13.

Slavin, R. E. (1995). *Cooperative Learning: Theory, Research and Practice*. 2nd ed.
Boston: Allyn and Bacon.

การอ้างอิงบทความ

เบญญาพร ใจเสน , เซวง ซ้อนบุญ , สิรารรณ จรัสรวีวัฒน์ และ ปานเพชร ร่มไทร. (2563). ผลการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้แบบไดแท่งความร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 2(1), 33-46.

สืบค้นจาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/240039>